

De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen: aard van de uitstroom in 2016

Inhoudstafel:

1	INLEIDING	1
1.1	<i>Opzet van de huidige publicatie</i>	1
1.2	<i>Algemeen overzicht van de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2016</i>	2
2	SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN UITSTROMERS NA HET EINDE VAN HET RECHT OP INSCHAKELINGSUITKERINGEN	4
2.1	<i>Uitstroom naar werk (reguliere tewerkstelling)</i>	6
2.1.1	<i>Vergelijking met de controlegroepen</i>	6
2.1.2	<i>Verdeling volgens relevante profielkenmerken</i>	7
2.2	<i>Uitstroom naar andere uitkeringsvormen</i>	12
2.2.1	<i>Ziekte</i>	12
2.2.2	<i>Pensioen</i>	16
2.2.3	<i>Andere RVA-statuten</i>	17
2.3	<i>De onbekende socio-economische posities</i>	19
3	CONCLUSIE	22
4	TECHNISCHE NOTA: BEPALING VAN DE SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE	24
4.1	<i>Definitie van de socio-economische positie ('uitstroomrichting') van de betrokkenen bij de beleidsgroep en de controlegroepen</i>	24
4.2	<i>Interpretatie van profielvariabelen</i>	25
4.3	<i>Alternatieve benadering van de uitstroomrichtingen</i>	26

1

Inleiding

1.1

Opzet van de huidige publicatie

In juni 2017 publiceerde de RVA een studie 'Impact van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen'. Deze ex-postevaluatie betrof één van de belangrijkste aspecten van de hervorming van de wachtuitkering naar de inschakelingsuitkering, m.n. het feit dat het recht op die uitkeringen beperkt werd tot een periode van maximaal 36 maanden (voor samenwonende werklozen) of tot 36 maanden na de leeftijd van 30 jaar (voor de andere gezinscategorieën). Die hervorming gaf gevolg aan de aanbevelingen van internationale instanties, die voortvloeiden uit het feit dat België één van de enige landen is waarin uitkeringen worden toegekend op basis van studies. Daarenboven zijn in de meeste landen ook de werkloosheidsuitkeringen op basis van arbeidsprestaties beperkt in de tijd – vaak tot tussen 1 en 2 jaar – wat niet het geval is in België.

De publicatie van juni 2017 beperkte zich tot de resultaten voor het jaar 2015, het eerste jaar waarin er zich gevallen konden voordoen waarbij het einde van het recht bereikt werd. De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen is ingegaan op 1 januari 2012, maar door overgangsmaatregelen kwamen de eerste gevallen van het einde van het recht pas voor vanaf 1 januari 2015. Dit zorgde ervoor dat, hoewel het gaat om een structurele maatregel die elke maand leidt tot gevallen van einde recht, de grootste uitstroom omwille van die reden zich voordeed in de maand januari van dat jaar. Bovendien leidde dit ertoe dat die groep uitstromers een heel verschillend profiel hadden dan dat van de uitstromers in de overige maanden.

Omwille van die reden, alsook omwille van de belangrijke impact van deze hervorming op de betrokken populatie, stelt de RVA vast dat er ook na het verschijnen van de genoemde analyse nog steeds grote vraag is naar informatie over de later gelegen gevallen van einde recht. De huidige publicatie poogt dan ook aan die vraag tegemoet te komen door een aantal elementen van de voorgaande analyse bij te werken met gegevens over de uitstromers wegens het einde van het recht in het jaar 2016. Dit kadert in de evaluatie van de socio-economische maatregelen die onder de bevoegdheid vallen van de RVA, wat een van de verplichtingen is die zijn opgenomen in de bestuursovereenkomst die de Rijksdienst heeft afgesloten met de Belgische Staat.

De hieraan voorafgaande publicatie bracht de impact van de beperking van het recht op drie vlakken in kaart:

1. Op kwantitatief vlak: de impact op het dalen van de beleidsgroep werd geïsoleerd van die veroorzaakt door andere reglementaire ingrepen t.a.v. de inschakelingsuitkering;
2. Op kwalitatief vlak: er werd onderzocht van welke aard de uitstroom wegens het einde van het recht was voor de betrokkenen door hun socio-economische positie na uitstroom te beschrijven;
3. Op budgettair vlak: we berekenden welk bedrag omwille van deze maatregel kon worden bespaard op het RVA-budget en welk aandeel daarvan ev. verschoven werd naar andere takken van het sociale vangnet.

De huidige publicatie beperkt zich daarentegen tot een bijwerking van slechts het kwalitatieve luik met de gegevens van de uitstromers uit 2016. Die keuze vloeit voort uit de reeds genoemde specifieke aard van de uitstroom wegens het einde van het recht in januari 2015 t.o.v. die uitstroom in de daarop volgende maanden. Doordat de uitstroom in die maand veel omvangrijker was dan in de daarop volgende maanden (ter herinnering: het ging om 16 701 van de 28 756 uitstromers van 2015, d.i. 58,1%), valt de grootste kwantitatieve en budgettaire impact immers sowieso in 2015 te situeren. Dit betekent dat vooral de aard van de uitstroom een pertinent onderzoeksthema blijft. Bovendien vertonen de uitstromers van januari 2015 ook een ander profiel dan dat van de latere uitstromers, m.n. een relatief grotere aanwezigheid van persoonskenmerken die gelieerd zijn aan het verlagen van de uitstroomkansen uit de werkloosheid. Het is dan ook relevant om na te gaan in hoeverre de uitstroom in 2016 op kwalitatief vlak al dan niet vergelijkbaar is met wat werd waargenomen voor de uitstroom in 2015, m.n. die in de periode februari-december dat jaar. Wij vangen deze analyse dan ook aan met een profielschets van de beleidsgroep van 2016.

1.2

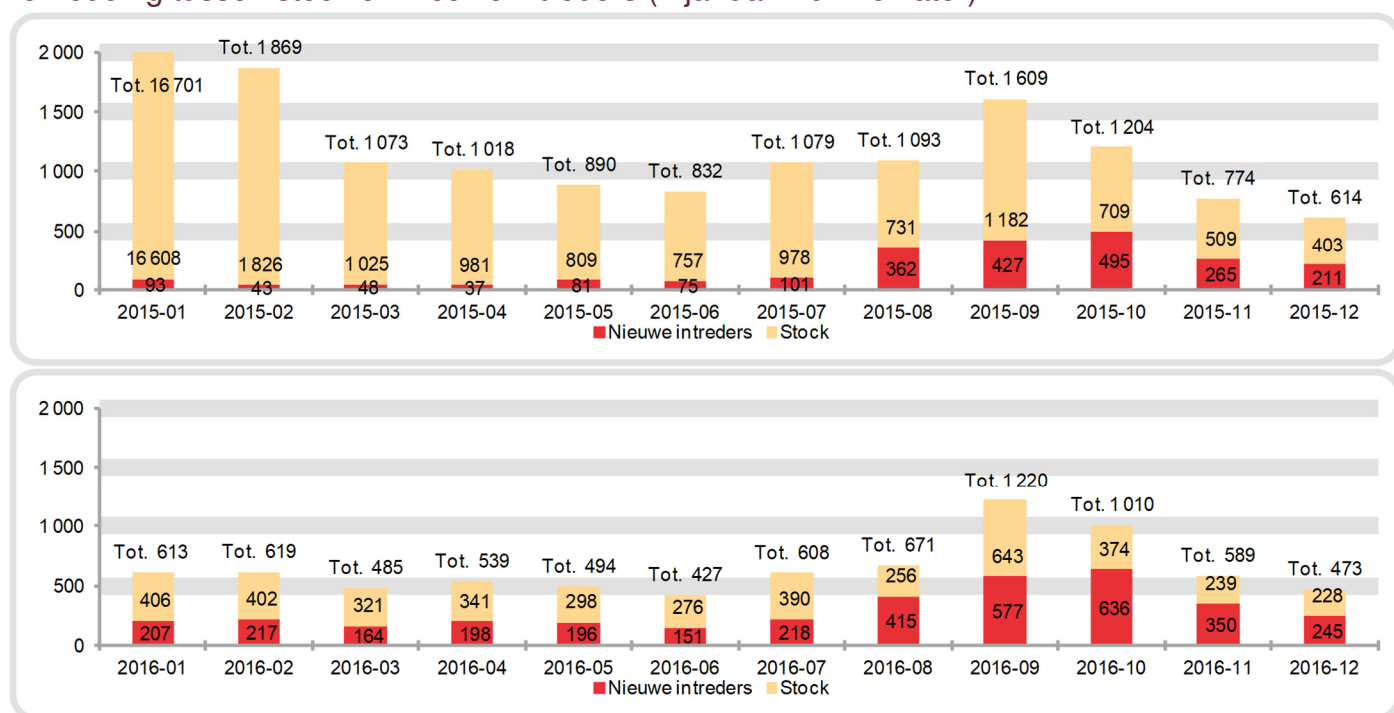
Algemeen overzicht van de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2016

Net als in de vorige publicatie wordt de beleidsgroep als volgt gedefinieerd: er wordt een uitstroom wegens einde recht geteld wanneer iemand [A] een betaling voor een inschakelingsuitkering ontving voor de maand X, maar niet meer voor de maand X+1; en [B] die maand X+1 overeenkomt met de eerste volledige maand waarop de theoretische einddatum van het recht voor die persoon bereikt is.¹

Volgens de bovenstaande werkwijze werden in 2016 in totaal 7 748 uitstromers geteld. Hieronder bevonden zich nog steeds personen die reeds inschakelingsuitkeringen genoten vóór de maatregel op 1 januari 2012 in voege trad (de zogenaamde 'stock'). Hun relatief aandeel was (zoals te verwachten valt) het grootst in de maand januari van 2015. Daarna neemt hun aandeel echter af (zie grafiek 1). In het kielzog van die afname zien we ook voor elke maand van 2016 een kleiner aantal uitstromers dan in de overeenkomstige maand van 2015.

Grafiek 1

Evolutie van het aantal uitstromers wegens einde van het recht op inschakelingsuitkeringen: verhouding tussen stock en nieuwe intreders (1 januari 2012 of later)



¹ NB: het gaat hier om refertemaanden, niet om indieningsmaanden. Het onderscheid tussen beide tellingswijzes is terug te vinden bij de statistische definities gepubliceerd op de RVA-website.

Zoals vermeld in de publicatie van juni 2017 is dit gegeven echter nooit ten volle definitief, gezien de mogelijkheid van de betrokkenen om met terugwerkende kracht nog eventuele additionele rechten of rechten op verlengingen of uitbreidingen te openen. De statistische impact hiervan is echter vrij miniem. De hier aangehaalde gegevens m.b.t. 2015 zijn dan ook in overeenstemming gehouden met de voorgaande publicatie.

Tabel 1

Profiel van de uitstromers wegens einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2015-2016: verschillende personen

		Januari 2015	Februari-December 2015	Totaal 2015	Totaal 2016
Geslacht	Mannen	5 968	5 389	11 357	3 433
	Vrouwen	10 733	6 666	17 399	4 315
Gewest	Vlaams Gewest	2 508	2 476	4 984	1 647
	Waals Gewest	11 165	7 862	19 027	5 208
	Brussels Hfdst. Gewest	3 028	1 717	4 745	893
Leeftijdsklasse	<30 jaar	4 542	6 327	10 869	4 675
	30-39 jaar	6 949	4 310	11 259	2 370
	40-49 jaar	4 276	1 251	5 527	613
	50 jaar of ouder	934	167	1 101	90
Gezinscategorie	Gezinshoofden	4 987	2 283	7 270	1 299
	Samenwonenden	9 220	8 602	17 822	5 853
	Alleenwonenden	2 494	1 170	3 664	596
Werkloosheidsduur	<5 jaar	2 376	4 256	6 632	3 865
	<i>waarvan <3 jaar</i>	72	176	248	188
	5 jaar - <10 jaar	3 355	3 164	6 519	1 448
	10 jaar - <15 jaar	4 551	2 537	7 088	1 398
	15 jaar of langer	6 419	2 098	8 517	1 037
Studieniveau	Laaggeschoold	8 587	4 992	13 579	3 024
	Middengespoold	6 614	5 456	12 070	3 728
	Hooggeschoold	1 499	1 607	3 106	995
Totaal		16 701	12 055	28 756	7 748

		Januari 2015	Februari-December 2015	Totaal 2015	Totaal 2016
Geslacht	Mannen	35,7%	44,7%	39,5%	44,3%
	Vrouwen	64,3%	55,3%	60,5%	55,7%
Gewest	Vlaams Gewest	15,0%	20,5%	17,3%	21,3%
	Waals Gewest	66,9%	65,2%	66,2%	67,2%
	Brussels Hfdst. Gewest	18,1%	14,2%	16,5%	11,5%
Leeftijdsklasse	<30 jaar	27,2%	52,5%	37,8%	60,3%
	30-39 jaar	41,6%	35,8%	39,2%	30,6%
	40-49 jaar	25,6%	10,4%	19,2%	7,9%
	50 jaar of ouder	5,6%	1,4%	3,8%	1,2%
Gezinscategorie	Gezinshoofden	29,9%	18,9%	25,3%	16,8%
	Samenwonenden	55,2%	71,4%	62,0%	75,5%
	Alleenwonenden	14,9%	9,7%	12,7%	7,7%
Werkloosheidsduur	<5 jaar	14,2%	35,3%	23,1%	49,9%
	5 jaar - <10 jaar	20,1%	26,2%	22,7%	18,7%
	10 jaar - <15 jaar	27,2%	21,0%	24,6%	18,0%
	15 jaar of langer	38,4%	17,4%	29,6%	13,4%
Studieniveau	Laaggeschoold	51,4%	41,4%	47,2%	39,0%
	Middengespoold	39,6%	45,3%	42,0%	48,1%
	Hooggeschoold	9,0%	13,3%	10,8%	12,8%
Totaal		100%	100%	100%	100%

Het profiel van de beleidsgroep in 2016 kent in grote lijnen dezelfde verhoudingen als dat van de beleidsgroep in februari-december 2015. De voornaamste verschillen tussen beide groepen bestaan uit een grotere aandeel jongeren (+ 7,8 procentpunt < 30 jaar) en werklozen van kortere duur (+ 14,6 procentpunt < 5 jaar)². Beide verschillen laten zich verklaren door het beschreven grotere aandeel nieuwe intreders in de beleidsgroep van 2016.

² NB: i.v.m. het voorkomen van uitstromers met een werkloosheidsduur van < 3 jaar, zie de publicatie van juni 2017 deel 6.1.

2

Socio-economische positie van uitstromers na het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen

In dit deel onderzoeken we in welke socio-economische positie de betrokkenen terechtkomen, nadat ze zijn uitgestroomd omdat ze het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen hebben bereikt (de zogenaamde 'uitstroomrichtingen'). Met het oog op de leesbaarheid van deze nota beperken we ons hier tot het beschrijven van de aspecten van de gebruikte methodologie die noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de navolgende analyse. Voor een nauwgezetere methodologische beschrijving verwijzen wij de lezer graag door naar de technische nota die bij deze publicatie werd bijgevoegd en/of de publicatie van juni 2017. Het is echter van belang te wijzen op een aantal verschillen t.o.v. de werkwijze in de voorgaande publicatie.

In tegenstelling tot de publicatie van juni 2017 is het bij deze onmogelijk om de eventuele uitstroom naar een leefloon precies te bepalen. Voor het onderzoeken van de overige uitstroomrichtingen kan de RVA immers beroep doen op beschikbare gegevensstromen. De gegevens over de uitstroom naar het leefloon waren echter gebaseerd op data die slechts eenmalig voor onderzoeksdoeleinden door de KSZ geanonimiseerd ter beschikking van de RVA werd gesteld. Op basis van de beschikbare gegevens wordt echter wel een raming voorzien van de mate aan uitstroom naar het leefloon (cf. deel 2.3).

Verder worden de uitstroomrichtingen wel opnieuw bepaald volgens de reeds toegepaste methodologie: we volgen de betrokkenen van de beleidsgroep op gedurende zes maanden na de laatste refertemaand waarin ze een inschakelingsuitkering ontvingen. Voor elke maand van die opvolgingsperiode wordt de socio-economische positie van de betrokkenen geobserveerd. Aangezien er in de loop der maanden verschillende observaties kunnen voorkomen, moeten prioriteitsregels worden toegekend om een eenduidige uitstroomrichting aan te duiden. De observaties werden als volgt ingedeeld in aflopende volgorde van prioriteit:

- Overlijden
- Pensioen
- Tewerkstelling (in de eerste plaats in loondienst, vervolgens als zelfstandige)
- Andere uitkeringsvormen bij de RVA
- Ziekte

Om het effect van de maatregel op de socio-economische positie van de betrokkenen in de beleidsgroep in kaart te brengen, wordt een vergelijking gemaakt met drie controlegroepen. Elk van de drie controlegroepen bestaat uit een selectie werklozen met dezelfde profielkenmerken als de huidige beleidsgroep.³ Eén van de selecties gebeurde bij de populatie gerechtigden op een werkloosheidsuitkering in 2016. Die controlegroep bevindt zich dan ook in een historisch identieke arbeidsmarktsituatie als de beleidsgroep. Een andere selectie gebeurde bij de gerechtigden op een inschakelingsuitkering in 2010. Die groep bevindt zich in hetzelfde stelsel als de beleidsgroep en situeert zich in een historisch vergelijkbaar geachte arbeidsmarktsituatie. Een laatste selectie gebeurde bij de gerechtigden op een werkloosheidsuitkering in 2010, teneinde de vergelijkbaarheid met beide andere controlegroepen te kunnen aftoetsen. Ook voor andere uitstroomtypes (ziekte, leefloon,...) worden de resultaten voor de beleidsgroep vergeleken met die voor de drie controlegroepen.

Gelieve te bemerken dat het hier gaat om andere controlegroepen dan die gebruikt in de voorgaande publicatie. In de eerste plaats dient de contemporaine controlegroep (de groep met een werkloosheidsuitkering in hetzelfde jaar als de onderzochte beleidsgroep) in deze te worden afgebakend in 2016 i.p.v. 2015. Verder zijn er zoals vermeld relevante profielverschillen tussen de beleidsgroep in 2015 (m.n. voor de grote groep uitstromers van de maand januari) en die van 2016, waardoor het met het oog op vergelijkbaarheid noodzakelijk was om ook de controlegroepen uit 2010 te herzien.

De bepaling van hun socio-economische positie gebeurde net als in de voorgaande publicatie op gelijkaardige wijze als voor de beleidsgroep, rekening houdend met de volgende nuanceverschillen:

- Aangezien er zich bij de controlegroepen niet altijd een uitstroom voordoet, vangt de opvolgingsperiode voor de controlegroepen aan bij de refertemaand waarop de betrokkene op basis van zijn profiel werd geselecteerd voor de controlegroep.
- Tewerkstelling, ziekte of leefloon worden slechts geteld, wanneer er tegelijk ook een uitstroom uit het statuut als uitkeringsgerechtigde bij de RVA wordt geobserveerd.
- Bij de controlegroepen is ook het behoud van de huidige uitkering een mogelijke socio-economische positie. Betrokkenen die gedurende de gehele opvolgingsperiode elke maand een uitkering bleven ontvangen in hetzelfde statuut, werden hierbij ingedeeld.

³ Het gaat m.a.w. om een gestratificeerde toevalssteekproef o.b.v. de persoonskenmerken behandeld in tabel 1.

2.1

Uitstroom naar werk (reguliere tewerkstelling)

2.1.1

Vergelijking met de controlegroepen

Tabel 2

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar werk	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815	4 054
<i>Uitstroompercentage naar werk</i>	<i>24,3%</i>	<i>29,9%</i>	<i>33,7%</i>	<i>16,9%</i>	<i>49,7%</i>	<i>30,7%</i>	<i>52,3%</i>

Voor de beleidsgroep van 2016 noteren we een uitstroompercentage naar werk van 52,3%. Dit aandeel is vergelijkbaar met dat van de beleidsgroep van februari-december 2015 (49,7%) en ligt zelfs iets hoger. Bovendien ligt het stukken hoger dan de uitstroompercentages waarneembaar bij de controlegroepen (verschillen van 18,6 tot 28,0 procentpunt). Uiteraard is de mate van uitstroom naar werk echter ook afhankelijk van de profielkenmerken van de betrokkenen.

2.1.2

Verdeling volgens relevante profielkenmerken

Tabel 3

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens leeftijdsklasse

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015 2016
Totale populatiegrootte						
< 30 jaar	3 311	1 535	1 353	4 542	6 327	10 869
30-39 jaar	1 276	2 124	2 234	6 949	4 310	11 259
40-49 jaar	405	481	479	4 276	1 251	5 527
50 jaar of ouder	35	124	123	934	167	1 101
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
< 30 jaar	916	616	601	1 152	3 442	4 594
30-39 jaar	258	595	708	1 090	1 923	3 013
40-49 jaar	45	61	95	510	552	1 062
50 jaar of ouder	1	4	7	72	74	146
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815
Uitstroombestand naar werk						
< 30 jaar	27,7%	40,1%	44,4%	25,4%	54,4%	42,3%
30-39 jaar	20,2%	28,0%	31,7%	15,7%	44,6%	26,8%
40-49 jaar	11,1%	12,7%	19,8%	11,9%	44,1%	19,2%
50 jaar of ouder	2,9%	3,2%	5,7%	7,7%	44,3%	13,3%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%

Zowel bij de controlegroepen als bij de beleidsgroep van januari 2015 geldt de algemene regel dat de uitstroom naar werk afneemt naargelang de leeftijdsklasse hoger wordt. Dit gaat echter niet op voor de beleidsgroep van februari-december 2015 en die van 2016. Hoewel die ook een hogere uitstroom naar werk laten noteren in de jongste leeftijdsklasse, ligt de mate aan uitstroom in de hogere leeftijdsklassen er slechts enkele procentpunten uit elkaar. Dit betekent dat we vooral voor de hoogste leeftijdsklasse (50 jaar of ouder) een groot verschil zien t.o.v. de controlegroepen. Voor de beleidsgroep van 2016 ligt de uitstroom naar werk er tot 43,8 procentpunt hoger dan bij hun leeftijdsgenoten uit de controlegroepen.

Tabel 4
Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens werkloosheidsduur

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
< 5 jaar	2 294	1 500	1 302	2 376	4 256	6 632	3 865
5 jaar - < 10 jaar	1 479	1 977	1 673	3 355	3 164	6 519	1 448
10 jaar of langer	1 254	787	1 214	10 970	4 635	15 605	2 435
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar werk							
< 5 jaar	645	581	584	685	2 243	2 928	2 125
5 jaar - < 10 jaar	381	564	526	707	1 772	2 479	877
10 jaar of langer	194	131	301	1 432	1 976	3 408	1 052
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815	4 054
Uitstroompercentage naar werk							
< 5 jaar	28,1%	38,7%	44,9%	28,8%	52,7%	44,1%	55,0%
5 jaar - < 10 jaar	25,8%	28,5%	31,4%	21,1%	56,0%	38,0%	60,6%
10 jaar of langer	15,5%	16,6%	24,8%	13,1%	42,6%	21,8%	43,2%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%	52,3%

Ook wat betreft de vergelijking volgens werkloosheidsduur stellen we vast dat de uitstroompercentages naar werk in de twee recentste beleidsgroepen relatief gezien dicht bij elkaar liggen dan bij de controlegroepen of de beleidsgroep van januari 2015. Bij de laatstgenoemden zien we immers dat de uitstroom naar werk afneemt naargelang de werkloosheidsduur hoger is, met in bepaalde gevallen een uitstroom naar werk die bij een werkloosheidsduur van 10 jaar of langer minder dan de helft bedraagt van bij een werkloosheidsduur van < 5 jaar.

Tabel 5
Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens gewest

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
Vlaams Gew est	1 078	1 068	1 008	2 508	2 476	4 984	1 647
Waals Gew est	3 363	2 645	2 642	11 165	7 862	19 027	5 208
Brussels Hoofdst.Gew est	586	551	539	3 028	1 717	4 745	893
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar werk							
Vlaams Gew est	406	459	495	565	1 507	2 072	1 064
Waals Gew est	719	680	775	1 793	3 698	5 491	2 589
Brussels Hoofdst.Gew est	95	137	141	466	786	1 252	401
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815	4 054
Uitstroompercentage naar werk							
Vlaams Gew est	37,7%	43,0%	49,1%	22,5%	60,9%	41,6%	64,6%
Waals Gew est	21,4%	25,7%	29,3%	16,1%	47,0%	28,9%	49,7%
Brussels Hoofdst.Gew est	16,2%	24,9%	26,2%	15,4%	45,8%	26,4%	44,9%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%	52,3%

In elk van de beschreven groepen ligt de uitstroom naar werk het hoogst in het Vlaams Gewest, gevolgd door het Waals en ten slotte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In elk van de gewesten liggen die uitstroompercentages echter hoger in de recentste beleidsgroepen dan in de controlegroepen.

Alleen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest noteren we voor de beleidsgroep van 2016 een uitstroompercentage naar werk dat iets lager ligt dan dat van die van februari-december 2015 (0,9 procentpunt verschil). Voor dit gewest noteren we echter ook het grootste verschil tussen de beleidsgroep van 2016 en de controlegroepen.

Tabel 6

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens studieniveau

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015 2016
Totale populatiegrootte						
Laaggeschoold	1 961	1 559	1 486	8 587	4 992	13 579
Middelgeschoold	2 416	2 056	2 055	6 614	5 456	12 070
Hooggeschoold	650	648	647	1 499	1 607	3 106
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Laaggeschoold	403	421	410	1 177	2 196	3 373
Middelgeschoold	607	635	709	1 260	2 816	4 076
Hooggeschoold	210	219	291	387	979	1 366
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815
Uitstroombestand naar werk						
Laaggeschoold	20,6%	27,0%	27,6%	13,7%	44,0%	24,8%
Middelgeschoold	25,1%	30,9%	34,5%	19,1%	51,6%	33,8%
Hooggeschoold	32,3%	33,8%	45,0%	25,8%	60,9%	44,0%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%

Zowel bij de controlegroepen als bij de beleidsgroepen neemt de uitstroom naar werk toe naarmate de scholingsgraad stijgt. Voor de beleidsgroep van 2016 ligt de uitstroom naar werk binnen elke scholingsgraad hoger dan voor de andere beschreven groepen. De verschillen zijn ook hier echter het kleinst met de beleidsgroep van februari-december 2015.

Tabel 7

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens arbeidsongeschiktheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari-December 2015	Totaal 2015 2016
Totale populatiegrootte						
Geen arbeidsongeschiktheid	4 970	4 211	4 137	14 750	11 947	26 697
33% of meer arbeidsongeschikt	57	53	52	1 951	108	2 059
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Geen arbeidsongeschiktheid	1 219	1 274	1 408	2 784	5 979	8 763
33% of meer arbeidsongeschikt	1	2	3	40	12	52
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815
Uitstroombestand naar werk						
Geen arbeidsongeschiktheid	24,5%	30,3%	34,0%	18,9%	50,0%	32,8%
33% of meer arbeidsongeschikt	1,8%	3,8%	5,8%	2,1%	11,1%	2,5%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%

Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat de uitstroom naar werk hoger is wanneer er geen mate aan arbeidsongeschiktheid van toepassing is. Voor het interpreteren van de resultaten van de uitstroom naar werk bij 33% of meer arbeidsongeschiktheid dient er echter ook rekening mee te worden gehouden dat het i.c. gaat om erg kleine groepen, waardoor een zekere toevalsfactor een grotere rol kan spelen. Voor zowel de beleidsgroep van 2016 als die van februari-december 2015 noteren we een veel grotere uitstroom dan in de controlegroepen. De mate aan verschil is veel groter bij de beleidsgroep met 33% of meer arbeidsongeschiktheid: voor 2016 ligt de uitstroom naar werk er ca. 2 tot 7 maal hoger tegenover ca. anderhalf tot 2 maal hoger bij hun tegenhangers zonder arbeidsongeschiktheid.

Tabel 8

Invloed van eventuele sancties op de uitstroom naar reguliere tewerkstelling

	Controlegroepen					Beleidsgroep	
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
Geen sancties	4 337	3 689	3 212	13 966	9 302	23 268	6 111
Minstens 1 week gesanctioneerd	690	575	977	2 735	2 753	5 488	1 637
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar werk							
Geen sancties	1 026	1 072	1 108	2 278	4 643	6 921	3 183
Minstens 1 week gesanctioneerd	194	204	303	546	1 348	1 894	871
Totaal	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815	4 054
Uitstroombestand naar werk							
Geen sancties	23,7%	29,1%	34,5%	16,3%	49,9%	29,7%	52,1%
Minstens 1 week gesanctioneerd	28,1%	35,5%	31,0%	20,0%	49,0%	34,5%	53,2%
Totaal	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%	52,3%

Net als voor de beleidsgroep van februari-december 2015 stellen we voor die van 2016 vast dat er voor de uitstroom naar werk relatief weinig verschil valt waar te nemen naargelang de betrokkenen in de loop van de uitkeringsperiode al dan niet een sanctie hebben ontvangen voor een vorm van werkonwilligheid.

Tabel 9

Invloed van eventuele verlengingen op de uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep

	Totale populatiegrootte			Aantal uitstromers naar werk			Uitstroombestand naar werk		
	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal
Januari 2015	15 618	1 083	16 701	2 197	627	2 824	14,1%	57,9%	16,9%
Februari- December 2015	4 170	7 885	12 055	1 716	4 275	5 991	41,2%	54,2%	49,7%
Totaal 2015	19 788	8 968	28 756	3 913	4 902	8 815	19,8%	54,7%	30,7%
2016	3 926	3 822	7 748	1 812	2 242	4 054	46,2%	58,7%	52,3%

Algemeen valt echter waar te nemen dat wie een verlenging van het recht op inschakelingsuitkeringen heeft ontvangen, bv. op basis van een tussentijdse werkervaring, een hogere uitstroom kent naar werk dan het geval is voor de werkzoekenden zonder verlengingen. Voor de beleidsgroep van 2016 beslaat het verschil tussen beide groepen 12,5 procentpunt.

Tabel 10

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep volgens gezinscategorie en geslacht

	Januari 2015			Februari-December 2015			Totaal 2015			2016		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte												
Gezins- hoofden	1 243	3 744	4 987	625	1 658	2 283	1 868	5 402	7 270	302	997	1 299
Samen- wonenden	3 213	6 007	9 220	4 044	4 558	8 602	7 257	10 565	17 822	2 750	3 103	5 853
Alleen- wonenden	1 512	982	2 494	720	450	1 170	2 232	1 432	3 664	381	215	596
Totaal	5 968	10 733	16 701	5 389	6 666	12 055	11 357	17 399	28 756	3 433	4 315	7 748
Aantal uitstromers naar werk												
Gezins- hoofden	188	579	767	254	648	902	442	1 227	1 669	115	364	479
Samen- wonenden	766	1 008	1 774	2 266	2 292	4 558	3 032	3 300	6 332	1 633	1 683	3 316
Alleen- wonenden	160	123	283	324	207	531	484	330	814	170	89	259
Totaal	1 114	1 710	2 824	2 844	3 147	5 991	3 958	4 857	8 815	1 918	2 136	4 054
Uitstroombestand naar werk												
Gezins- hoofden	15,1%	15,5%	15,4%	40,6%	39,1%	39,5%	23,7%	22,7%	23,0%	38,1%	36,5%	36,9%
Samen- wonenden	23,8%	16,8%	19,2%	56,0%	50,3%	53,0%	41,8%	31,2%	35,5%	59,4%	54,2%	56,7%
Alleen- wonenden	10,6%	12,5%	11,3%	45,0%	46,0%	45,4%	21,7%	23,0%	22,2%	44,6%	41,4%	43,5%
Totaal	18,7%	15,9%	16,9%	52,8%	47,2%	49,7%	34,9%	27,9%	30,7%	55,9%	49,5%	52,3%

Tabel 11

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de controlegroepen volgens gezinscategorie en geslacht

	Inschakelingsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2016		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	200	646	846	200	648	848	200	648	848
Samenwonenden	1 780	2 007	3 787	1 335	1 679	3 014	1 329	1 611	2 940
Alleenwonenden	254	140	394	256	146	402	255	146	401
Totaal	2 234	2 793	5 027	1 791	2 473	4 264	1 784	2 405	4 189
Aantal uitstromers naar werk									
Gezinshoofden	22	63	85	29	57	86	33	80	113
Samenwonenden	523	548	1 071	601	528	1 129	632	592	1 224
Alleenwonenden	46	18	64	36	25	61	52	22	74
Totaal	591	629	1 220	666	610	1 276	717	694	1 411
Uitstroombestand naar werk									
Gezinshoofden	11,0%	9,8%	10,0%	14,5%	8,8%	10,1%	16,5%	12,3%	13,3%
Samenwonenden	29,4%	27,3%	28,3%	45,0%	31,4%	37,5%	47,6%	36,7%	41,6%
Alleenwonenden	18,1%	12,9%	16,2%	14,1%	17,1%	15,2%	20,4%	15,1%	18,5%
Totaal	26,5%	22,5%	24,3%	37,2%	24,7%	29,9%	40,2%	28,9%	33,7%

Algemeen noteren we in elk van de beschreven groepen een hogere uitstroom naar werk bij de mannen dan bij de vrouwen. Uit eerder onderzoek is echter reeds gebleken dat geslacht als profielkenmerk sterk in verband staat met de gezinscategorie voor wat de uitstroombestand naar werk betreft.⁴ De grootste verschillen tussen beide geslachten situeren zich over het algemeen immers bij de samenwonenden.

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat de wat hogere uitstroom naar werk in de beleidsgroep van 2016 t.o.v. die van februari-december 2015 zich uitsluitend bij de samenwonenden situeert (56,7% t.o.v. 53,0%). Bij de gezinshoofden en alleenwonenden ligt de uitstroom net iets lager (respectievelijk 36,9% t.o.v. 39,5% en 43,5% t.o.v. 45,4%), al blijven de verschillen tussen beide beleidsgroepen klein. Voor elk van de gezinscategorieën en voor beide geslachten liggen de uitstroombcijfers naar werk echter sowieso hoger bij de beide recentste beleidsgroepen dan bij de controlegroepen.

⁴ Zie o.a. de RVA-publicatie "Een onderzoek naar de determinanten van de uitstroom naar werk", september 2011.

2.2

Uitstroom naar andere uitkeringsvormen

2.2.1

Ziekte

Tabel 12

Uitstroom naar ziekte volgens leeftijdsklasse

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
<i>Totale populatiegrootte</i>							
< 30 jaar	3 311	1 535	1 353	4 542	6 327	10 869	4 675
30-39 jaar	1 276	2 124	2 234	6 949	4 310	11 259	2 370
40-49 jaar	405	481	479	4 276	1 251	5 527	613
50 jaar of ouder	35	124	123	934	167	1 101	90
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
<i>Aantal uitstromers naar ziekte</i>							
< 30 jaar	212	96	59	254	296	550	201
30-39 jaar	143	162	146	531	299	830	158
40-49 jaar	55	55	32	353	99	452	57
50 jaar of ouder	2	5	6	81	11	92	10
Totaal	412	318	243	1 219	705	1 924	426
<i>Uitstroomepercentage naar ziekte</i>							
< 30 jaar	6,4%	6,3%	4,4%	5,6%	4,7%	5,1%	4,3%
30-39 jaar	11,2%	7,6%	6,5%	7,6%	6,9%	7,4%	6,7%
40-49 jaar	13,6%	11,4%	6,7%	8,3%	7,9%	8,2%	9,3%
50 jaar of ouder	5,7%	4,0%	4,9%	8,7%	6,6%	8,4%	11,1%
Totaal	8,2%	7,5%	5,8%	7,3%	5,8%	6,7%	5,5%

De totale uitstroom naar ziekte lijkt vrij vergelijkbaar voor de beleidsgroep van 2016 (5,5%), de beleidsgroep van februari-december 2015 en de controlegroep met werkloosheidsuitkeringen in 2016 (beiden 5,8%). In tegenstelling tot de uitstroom naar werk, blijkt de uitstroom naar ziekte toe te nemen naargelang de leeftijdsklasse stijgt.

Opvallend is dat de uitstroom naar ziekte in de bovenste leeftijdsklassen voor de beleidsgroep van 2016 hoger ligt dan bij hun tegenhangers uit de beleidsgroep van februari-december 2015. Voor de 50-plussers noteren we dan ook de grootste uitstroom naar ziekte van alle beschreven groepen, incl. de beleidsgroep van januari 2015. Zoals beschreven vertegenwoordigt deze groep met 1,2% echter slechts een erg kleine minderheid van de totale beleidsgroep van 2016.

Tabel 13
Uitstroom naar ziekte volgens werkloosheidsduur

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
< 5 jaar	2 294	1 500	1 302	2 376	4 256	6 632	3 865
5 jaar - < 10 jaar	1 479	1 977	1 673	3 355	3 164	6 519	1 448
10 jaar of langer	1 254	787	1 214	10 970	4 635	15 605	2 435
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar ziekte							
< 5 jaar	124	86	63	121	185	306	157
5 jaar - < 10 jaar	135	144	79	187	163	350	71
10 jaar of langer	153	88	101	911	357	1 268	198
Totaal	412	318	243	1 219	705	1 924	426
Uitstroombestand naar ziekte							
< 5 jaar	5,4%	5,7%	4,8%	5,1%	4,3%	4,6%	4,1%
5 jaar - < 10 jaar	9,1%	7,3%	4,7%	5,6%	5,2%	5,4%	4,9%
10 jaar of langer	12,2%	11,2%	8,3%	8,3%	7,7%	8,1%	8,1%
Totaal	8,2%	7,5%	5,8%	7,3%	5,8%	6,7%	5,5%

De uitstroom naar ziekte ligt merkbaar hoger bij wie een werkloosheidsduur kent van 10 jaar of langer. Hierin verschilt de beleidsgroep van 2016 niet t.o.v. de andere beschreven groepen, al kan de grootte van het verschil licht verschuiven naargelang de beschreven populatie.

Tabel 14
Uitstroom naar ziekte volgens gewest

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
Vlaams Gew est	1 078	1 068	1 008	2 508	2 476	4 984	1 647
Waals Gew est	3 363	2 645	2 642	11 165	7 862	19 027	5 208
Brussels Hoofdst.Gew est	586	551	539	3 028	1 717	4 745	893
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar ziekte							
Vlaams Gew est	69	87	51	288	173	461	97
Waals Gew est	308	211	169	745	449	1 194	284
Brussels Hoofdst.Gew est	35	20	23	186	83	269	45
Totaal	412	318	243	1 219	705	1 924	426
Uitstroombestand naar ziekte							
Vlaams Gew est	6,4%	8,1%	5,1%	11,5%	7,0%	9,2%	5,9%
Waals Gew est	9,2%	8,0%	6,4%	6,7%	5,7%	6,3%	5,5%
Brussels Hoofdst.Gew est	6,0%	3,6%	4,3%	6,1%	4,8%	5,7%	5,0%
Totaal	8,2%	7,5%	5,8%	7,3%	5,8%	6,7%	5,5%

Ingedeeld volgens gewest valt er voor de beleidsgroep van 2016 bijna geen verschil meer op te tekenen wat betreft de uitstroom naar ziekte: de uitstroomcijfers per gewest liggen minder dan 1 procentpunt uit elkaar.

Tabel 15
Uitstroom naar ziekte volgens arbeidsongeschiktheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte							
Geen arbeidsongeschiktheid	4 970	4 211	4 137	14 750	11 947	26 697	7 670
33% of meer arbeidsongeschikt	57	53	52	1 951	108	2 059	78
Totaal	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar ziekte							
Geen arbeidsongeschiktheid	410	310	237	1 077	693	1 770	414
33% of meer arbeidsongeschikt	2	8	6	142	12	154	12
Totaal	412	318	243	1 219	705	1 924	426
Uitstroompercentage naar ziekte							
Geen arbeidsongeschiktheid	8,2%	7,4%	5,7%	7,3%	5,8%	6,6%	5,4%
33% of meer arbeidsongeschikt	3,5%	15,1%	11,5%	7,3%	11,1%	7,5%	15,4%
Totaal	8,2%	7,5%	5,8%	7,3%	5,8%	6,7%	5,5%

Logischerwijs is er een hogere uitstroom naar ziekte bij wie voor minstens 33% arbeidsongeschikt is verklaard dan waar dit niet het geval is. Net als bij de uitstroom naar werk volgens eventuele arbeidsongeschiktheid, dienen we echter op te merken dat het i.c. gaat om erg kleine groepen, waardoor een zekere toevalsfactor een grotere rol kan spelen.

Tabel 16

Uitstroom naar ziekte bij de beleidsgroep volgens gezinscategorie en geslacht

	Januari 2015			Februari-December 2015			Totaal 2015			2016		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte												
Gezins- hoofden	1 243	3 744	4 987	625	1 658	2 283	1 868	5 402	7 270	302	997	1 299
Samen- wonenden	3 213	6 007	9 220	4 044	4 558	8 602	7 257	10 565	17 822	2 750	3 103	5 853
Alleen- wonenden	1 512	982	2 494	720	450	1 170	2 232	1 432	3 664	381	215	596
Totaal	5 968	10 733	16 701	5 389	6 666	12 055	11 357	17 399	28 756	3 433	4 315	7 748
Aantal uitstromers naar ziekte												
Gezins- hoofden	98	386	484	47	161	208	145	547	692	15	108	123
Samen- wonenden	99	469	568	94	339	433	193	808	1 001	59	213	272
Alleen- wonenden	83	84	167	25	39	64	108	123	231	13	18	31
Totaal	280	939	1 219	166	539	705	446	1 478	1 924	87	339	426
Uitstroombestand naar ziekte												
Gezins- hoofden	7,9%	10,3%	9,7%	7,5%	9,7%	9,1%	7,8%	10,1%	9,5%	5,0%	10,8%	9,5%
Samen- wonenden	3,1%	7,8%	6,2%	2,3%	7,4%	5,0%	2,7%	7,6%	5,6%	2,1%	6,9%	4,6%
Alleen- wonenden	5,5%	8,6%	6,7%	3,5%	8,7%	5,5%	4,8%	8,6%	6,3%	3,4%	8,4%	5,2%
Totaal	4,7%	8,7%	7,3%	3,1%	8,1%	5,8%	3,9%	8,5%	6,7%	2,5%	7,9%	5,5%

Tabel 17

Uitstroom naar ziekte bij de controlegroepen volgens gezinscategorie en geslacht

	Inschakelingsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2016		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	200	646	846	200	648	848	200	648	848
Samenwonenden	1 780	2 007	3 787	1 335	1 679	3 014	1 329	1 611	2 940
Alleenwonenden	254	140	394	256	146	402	255	146	401
Totaal	2 234	2 793	5 027	1 791	2 473	4 264	1 784	2 405	4 189
Aantal uitstromers naar ziekte									
Gezinshoofden	17	129	146	11	90	101	14	60	74
Samenwonenden	42	198	240	36	154	190	37	118	155
Alleenwonenden	12	14	26	17	10	27	4	10	14
Totaal	71	341	412	64	254	318	55	188	243
Uitstroombestand naar ziekte									
Gezinshoofden	8,5%	20,0%	17,3%	5,5%	13,9%	11,9%	7,0%	9,3%	8,7%
Samenwonenden	2,4%	9,9%	6,3%	2,7%	9,2%	6,3%	2,8%	7,3%	5,3%
Alleenwonenden	4,7%	10,0%	6,6%	6,6%	6,8%	6,7%	1,6%	6,8%	3,5%
Totaal	3,2%	12,2%	8,2%	3,6%	10,3%	7,5%	3,1%	7,8%	5,8%

Algemeen kan worden gesteld dat de uitstroom naar ziekte hoger ligt bij vrouwen dan bij mannen (7,9% t.o.v. 2,5% in de beleidsgroep van 2016), alsook bij de gezinshoofden t.o.v. de samenwonenden en de alleenwonenden (9,5% t.o.v. respectievelijk 4,6% en 5,2%). Die algemene tendens is zichtbaar in elk van de beschreven populaties.

2.2.2 Pensioen

Tabel 18

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar pensioen bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Controlegroepen Werkloosheids- uitkeringen 2016	Beleidsgroep			
				Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar pensioen	1	3	3	16	0	16	1
Uitstroompercentage naar pensioen	0,02%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,01%

Gezien het profiel van de beleidsgroepen (en omdat de controlegroepen op dit profiel zijn gebaseerd) is de uitstroom naar het pensioen in elk van de beschreven populaties verwaarloosbaar.

2.2.3

Andere RVA-statuten

Tabel 19

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar een ander RVA-statuuat bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar een ander RVA-statuuat	718	625	475	16	49	65	36
Uitstroombestand naar een ander RVA-statuuat	14,3%	14,7%	11,3%	0,1%	0,4%	0,2%	0,5%

Tabel 20

Uitstroom naar een ander RVA-statuuat volgens type van het nieuwe RVA-statuuat

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Aantal uitstromers volgens type van het nieuwe RVA-statuuat							
Gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	704	611	454	2	4	6	3
Vrijstellingen voor studies	2		1	11	38	49	30
Andere uitkeringsvormen	12	14	20	3	7	10	3
Totaal	718	625	475	16	49	65	36
Relatieve aandelen volgens type van het nieuwe RVA-statuuat							
Gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	98,1%	97,8%	95,6%	12,5%	8,2%	9,2%	8,3%
Vrijstellingen voor studies	0,3%	0,0%	0,2%	68,8%	77,6%	75,4%	83,3%
Andere uitkeringsvormen	1,7%	2,2%	4,2%	18,8%	14,3%	15,4%	8,3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het is ook mogelijk dat de betrokkenen na hun uitstroom als uitkeringsgerechtigde op inschakelingsuitkeringen terechtkomt in een ander uitkeringsstelsel waarover de RVA een (al dan niet gedeeltelijke) bevoegdheid draagt. Algemeen komt dit veel vaker voor bij de controlegroepen dan bij de beleidsgroepen (slechts 0,5% van de beleidsgroep van 2016).

Voor de beleidsgroep gaat het in dat soort gevallen meestal om werklozen die een vrijstelling ontvingen voor het volgen van studies, wat als maatregel om de arbeidskansen van de betrokkenen te vergroten leidt tot een uitbreiding van het recht op inschakelingsuitkeringen. Voor de controlegroepen gaat het grotendeels om gesubsidieerde tewerkstelling of tijdelijke werkloosheid.

Tabel 21

Uitstroom naar werk inclusief gevallen van gesubsidieerde tewerkstelling⁵ en tijdelijke werkloosheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal uitstromers naar reguliere tewerkstelling	1 220	1 276	1 411	2 824	5 991	8 815	4 054
Aantal uitstromers naar gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	704	611	454	2	4	6	3
Uitstroombestand naar reguliere tewerkstelling	24,3%	29,9%	33,7%	16,9%	49,7%	30,7%	52,3%
Uitstroombestand naar gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	14,0%	14,3%	10,8%	0,01%	0,03%	0,02%	0,04%
Totaal uitstroombestand naar werk	38,3%	44,3%	44,5%	16,9%	49,7%	30,7%	52,4%

Wanneer we de uitstroom naar werk, die we eerder bespraken maar die beperkt was tot reguliere tewerkstelling, hier uitbreiden met de tewerkstellingen die voortkomen uit gesubsidieerde tewerkstelling of tijdelijk onderbroken zijn via tijdelijke werkloosheid, komen we voor de beleidsgroep van 2016 tot een uitstroom naar werk van 52,4%. Dit is 7,9 tot 14,1 procentpunt hoger dan de uitstroom die we volgens dezelfde definitie kunnen noteren bij de controlegroepen die zijn samengesteld volgens dezelfde profielkenmerken.

⁵ NB: De gesubsidieerde tewerkstelling hier is beperkt tot de stelsels waarbij de RVA verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de betalingen. De RVA beschikt niet over gegevens over eventuele andere vormen van gesubsidieerde tewerkstelling (bv. via stelsels die volledig onder gewestelijke bevoegdheid vallen). Een klein aantal personen is ook teruggevonden in het statuut van tijdelijke werkloosheid. Bij die gevallen deed er zich mogelijks een anomalie voor in de timing van de gegevensfluxen, maar ook dit statuut impliceert een tewerkstelling voor de betrokkene, al is die tijdelijk onderbroken.

2.3

De onbekende socio-economische posities

Een grote groep uitstromers kan in geen van de bovenstaande socio-economische posities worden teruggevonden. Dit betekent dat ze geen tewerkstelling hebben gevonden, noch aanspraak kunnen maken of beroep doen op een uitkering van een ander sociale zekerheidsstelsel. In bepaalde gevallen kunnen ze wel een leefloon aanvragen via het OCMW.

We kunnen deze groep nog verder indelen naargelang ze na hun uitstroom al dan niet ingeschreven blijven als werkzoekende bij de gewestelijke instellingen voor arbeidsbemiddeling. De IWZ betekent immers dat de personen in kwestie tot de actieve bevolking behoren: ze blijven betrokken bij de arbeidsmarkt en ontvangen hiertoe begeleiding van de gewestelijke diensten.

Tabel 22

Overzicht van de uitstroom naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Uitstroom naar een onbekende socio- economische positie (incl. leefloon)	523	277	374	12 613	5 306	17 919	3 229
<i>waarvan met IWZ</i>	440	225	287	12 234	4 913	17 147	2 972
<i>waarvan zonder IWZ</i>	83	52	87	379	393	772	257
Uitstroompercentage naar een onbekende socio-economische positie (incl. leefloon)	10,4%	6,5%	8,9%	75,5%	44,0%	62,3%	41,7%
<i>waarvan met IWZ</i>	8,8%	5,3%	6,9%	73,3%	40,8%	59,6%	38,4%
<i>waarvan zonder IWZ</i>	1,7%	1,2%	2,1%	2,3%	3,3%	2,7%	3,3%

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat van de beleidsgroep van 2016 38,4% eindigt als werkzoekende zonder uitkering en 3,3% als niet-werkzoekende zonder uitkering. Aangezien in het kader van deze analyse geen informatie werd opgevraagd bij het KSZ, valt niet precies te bepalen hoeveel van de hier beschreven groepen echter nog beroep doen op een leefloon.

Uit de beschrijving van de bovenstaande socio-economische posities bleek echter dat de relatieve verhoudingen van de uitstroomrichtingen voor de beleidsgroep van 2016 algemeen sterk vergelijkbaar waren met die voor de beleidsgroep van februari-december van 2015. In tabel 23 wordt dan ook een raming gemaakt van de uitstroom naar het leefloon o.b.v. die gegevens.

Tabel 23

Raming van de uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep 2016

	Januari 2015	Februari- December 2015		Totaal 2015	2016	
Totale populatiegrootte	16 701	12 055		28 756	7 748	
Uitstroom naar een onbekende socio-economische positie (incl. leefloon)	12 613	5 306	100%	17 919	3 229	100%

Wanneer we de verhouding van de uitstroom naar leefloon t.o.v. de totale uitstroom naar verder onbekende socio-economische posities voor de beleidsgroep van februari-december 2015 extrapoleren naar die van 2016, komen we tot een schatting van 1 090 betrokkenen die na het einde van hun recht in 2016 zouden zijn uitgestroomd naar het leefloon. Dit zou logischerwijs betekenen dat die uitstroom vergelijkbaar is met die van de beleidsgroep van februari-december 2015, maar misschien zelfs iets lager ligt (14,1% t.o.v. 14,9%).

Tabel 24

Overzicht van de uitstroom naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering bij de beleidsgroep en de controlegroepen, inclusief behoud van de bestaande RVA-uitkering bij de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Uitstroom naar een onbekende socio-economische positie (incl. leefloon) en behoud van de RVA-uitkering	2 671	2 038	2 053	12 613	5 306	17 919	3 229
Percentage van de uitstroom naar een onbekende socio-economische positie (incl. leefloon) en behoud van de RVA-uitkering	53,1%	47,8%	49,0%	75,5%	44,0%	62,3%	41,7%

De grote verschillen tussen de uitstroom naar een onbekende socio-economische positie of het leefloon bij de beleidsgroepen t.o.v. de controlegroepen komt uiteraard voort vanuit het feit dat het voor de betrokkenen in de controlegroepen ook mogelijk is dat ze hun bestaande uitkering gedurende de gehele opvolgingsperiode behouden. Dit is per definitie onmogelijk bij de beleidsgroepen. Bij de controlegroepen gaat het om de meerderheid van de gevallen.

Ten slotte dient nog te worden opgemerkt dat, wanneer men alle bovenstaande gegevens m.b.t. de uitstroomrichtingen samen beschouwt, er nog een klein verschil overblijft tussen de som van de delen en de totale grootte van elk van de populaties. Dit laat zich verklaren door een klein aantal overlijdens die plaatsvonden gedurende de opvolgingsperiode (cf. tabel 25).

Tabel 25

Overzicht van het aantal overlijdens na de uitstroom bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep			
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2016	Januari 2015	Februari- December 2015	Totaal 2015	2016
Totale populatiegrootte	5 027	4 264	4 189	16 701	12 055	28 756	7 748
Aantal overlijdens na de uitstroom	5	4	4	13	4	17	2
Percentage overlijdens	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,03%	0,1%	0,03%

3

Conclusie⁶

Tabel 26
Synthese van de uitstroomrichtingen per populatie

	Werk	Leefloon	Behoud van de RVA-uitkering	Ziekte	Ander RVA-statuu	Pensioen/ Overlijden	Werkzoekend zonder uitkering	Niet- werkzoekend zonder uitkering	Totaal
Inschakelings- uitkeringen 2010	1 220	-	2 148	412	718	6	440	83	5 027
Werkloosheids- uitkeringen 2010	1 276	-	1 761	318	625	7	225	52	4 264
Werkloosheids- uitkeringen 2016	1 411	-	1 679	243	475	7	287	87	4 189
Beleidsgroep januari 2015	2 824	4 513	-	1 219	16	29	7 755	345	16 701
Beleidsgroep februari- december 2015	5 991	1 791	-	705	49	4	3 164	351	12 055
Totaal 2015	8 815	6 304	-	1 924	65	33	10 919	696	28 756
2016	4 054	1 090	-	426	36	3	1 882	257	7 748
Inschakelings- uitkeringen 2010	24,3%	-	42,7%	8,2%	14,3%	0,1%	8,8%	1,7%	100%
Werkloosheids- uitkeringen 2010	29,9%	-	41,3%	7,5%	14,7%	0,2%	5,3%	1,2%	100%
Werkloosheids- uitkeringen 2016	33,7%	-	40,1%	5,8%	11,3%	0,2%	6,9%	2,1%	100%
Beleidsgroep januari 2015	16,9%	27,0%	-	7,3%	0,1%	0,2%	46,4%	2,1%	100%
Beleidsgroep februari- december 2015	49,7%	14,9%	-	5,8%	0,4%	0,0%	26,2%	2,9%	100%
Totaal 2015	30,7%	21,9%	-	6,7%	0,2%	0,1%	38,0%	2,4%	100%
2016	52,3%	14,1%	-	5,5%	0,5%	0,0%	24,3%	3,3%	100%

In de publicatie van juni 2017 konden we voor de totale beleidsgroep van 2015 voornamelijk de volgende conclusies trekken:

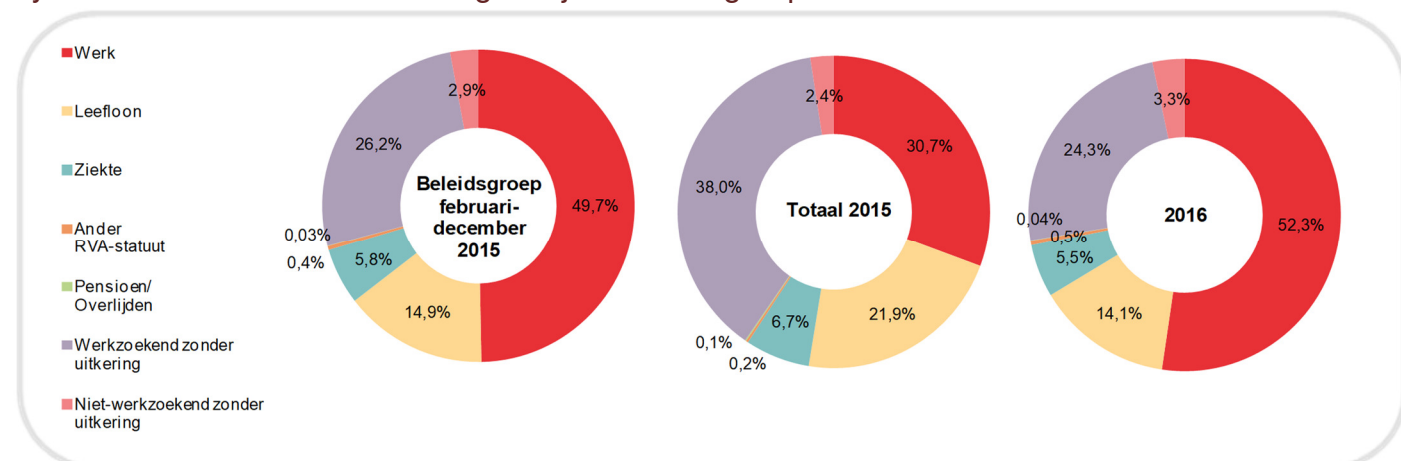
- Een hogere uitstroom naar werk dan in de controlegroepen;
- Een hogere uitstroom naar het leefloon dan in de controlegroepen; en
- Een hogere uitstroom naar de activiteit (werkzoekend) zonder uitkering dan in de controlegroepen.

Voor de beleidsgroep van 2016 zien we deze algemene conclusies bevestigd, zij het rekening houdend met het feit dat in deze publicatie de uitstroom naar het leefloon gebaseerd is op een raming. We stellen echter ook vast dat de verhoudingen van de uitstroomrichtingen voor de beleidsgroep van 2016 eerder aansluiten bij die van de beleidsgroep februari-december 2015 dan bij die van januari 2015. Dit is een logisch gevolg van het feit dat het voor de beide recentste beleidsgroepen veel vaker gaat om nieuwe intreders (vanaf 1 januari 2012) dan om stock.

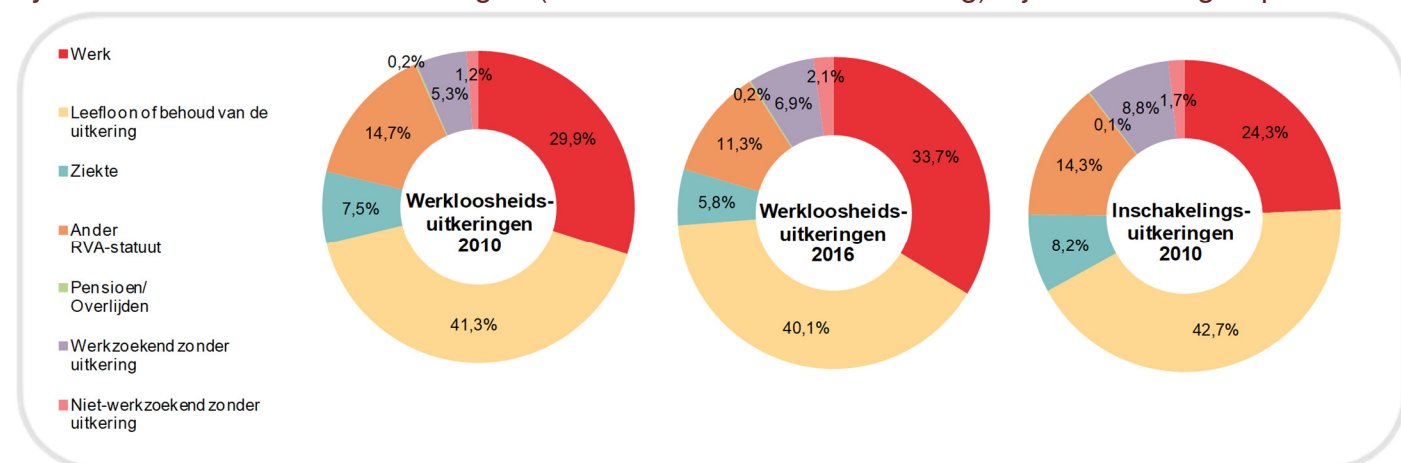
Uiteraard dient er bij elk van de beschreven populaties rekening worden gehouden met de specifieke profielkenmerken van de betrokkene(n).

⁶ NB: met het oog op het aanbieden van een synthese is de raming m.b.t. de uitstroom naar het leefloon in deze ook weergegeven. Hun aantal werd afgetrokken van de werkzoekenden zonder uitkering. De uitstroom naar het leefloon in de controlegroepen kan o.b.v. de conclusies uit de publicatie van juni 2017 worden beschouwd als negeerbaar.

Grafiek 2
Synthese van de uitstroomrichtingen bij de beleidsgroep



Grafiek 3
Synthese van de uitstroomrichtingen (of het behoud van de uitkering) bij de controlegroepen



4

Technische nota: bepaling van de socio-economische positie

4.1

Definitie van de socio-economische positie ('uitstroomrichting') van de betrokkenen bij de beleidsgroep en de controlegroepen

Teneinde de uitstroomrichting te kunnen definiëren, werden de RVA-gegevens gekoppeld aan externe databanken via een vastgelegde datamergingprocedure waartoe de RVA gemachtigd is. Volgens die procedure wordt o.b.v. het rijksregisternummer voor elke betrokkene per maand van opvolging aan de RVA één bericht doorgegeven van de volgende mogelijke socio-economische posities (in volgorde van prioriteit): overlijden, pensioen, (laatst bekende) tewerkstelling als loontrekkende, ziekte, (laatst bekende) zelfstandigenstatuut en (indien niet teruggevonden in één van de voorgaande categorieën) onbekend. Voor al die posities (behalve uiteraard 'onbekend') wordt als gegeven de begindatum doorgegeven waarop de situatie in kwestie aanvangt. In het geval van ziekte of van een tewerkstelling als loontrekkende of zelfstandige wordt ook de einddatum doorgegeven, indien die bekend is. Ten slotte is het voor de RVA ook mogelijk om te bepalen of de betrokkene gedurende de opvolgingsmaanden eventueel in een ander RVA-statuut kon instromen.

De beleidsgroep (uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen) werd op die manier opgevolgd in de laatste refertemaand waarop de betrokkene een inschakelingsuitkering kreeg en in de zes daaropvolgende maanden. Voor de controlegroepen werd de refertemaand van selectie als begin van de opvolgingsperiode genomen. In tegenstelling tot de beleidsgroep was het voor de betrokkenen echter ook mogelijk om de bestaande uitkering te behouden gedurende de opvolgingsperiode. Dit leverde een aantal nuanceverschillen op bij het toekennen van een uitstroomrichting op basis van die gegevens.

Voor de beleidsgroep werd in de opvolgingsperiode alleen gezocht naar de begindata van één van bovenstaande socio-economische posities. Voor de controlegroepen werd onderzocht in hoeverre de doorgegeven berichten al dan niet overeenkwamen met een uitstroom uit het uitkeringsstatuut: aan de hand van de begin- en einddata werd (o.b.v. de beschikbare informatie) uitgemaakt in welke maanden van de opvolgingsperiode welke socio-economische positie lopend was en in hoeverre er in die maanden al dan niet nog een betaling door de RVA werd geregistreerd. Voor zowel de beleidsgroep als de controlegroepen werden vervolgens op basis hiervan de (eventuele) uitstroomrichtingen bepaald. In de mate van het mogelijke⁷ werden daarbij dezelfde prioriteitsregels gehanteerd, als voor het doorgeven van de berichten m.b.t. de socio-economische positie in de beschreven datamergingprocedure.

⁷ De uitstroom naar ziekte geldt hierbij als uitzondering en kreeg een verlaagde prioriteit toegekend. Uit datatests bleek immers dat de uitstroom naar ziekte in de controlegroepen t.o.v. die bij de beleidsgroep niet vergelijkbaar was bij behoud van de bestaande prioriteitsregels. Dit was een gevolg van het feit dat het hebben van een uitkering vaker bleek te leiden tot het aangeven van kortere ziekteperiodes, aangezien de betrokkenen op ziektedagen niet vergoedbaar zijn voor de werkloosheids- of inschakelingsuitkering. Door de prioriteit van de berichten van ziekte te verlagen is de impact van dit effect sterk afgenomen, zij het niet volledig geneutraliseerd.

4.2

Interpretatie van profielvariabelen

Bij het interpreteren van de profielvariabelen dient men ermee rekening te houden dat die gebaseerd zijn op de persoonsgegevens waarover de RVA beschikt in zijn databanken. Er wordt steeds uitgegaan van de situatie in de laatste refertemaand met een inschakelingsuitkering voor de beleidsgroep en van de refertemaand van selectie voor de controlegroepen. Eventuele wijzigingen in de persoonsgegevens van de betrokkene gedurende de opvolgingsperiode werden dan ook niet in beschouwing genomen.

De enige uitzondering op die regel vindt plaats wanneer de eventuele inschrijving als werkzoekende als variabele wordt gebruikt. Aangezien die inschrijving in principe een voorwaarde is voor de werkloosheids- of inschakelingsuitkering (waarvoor evenwel bepaalde vrijstellingen bestaan), werden hiervoor de zes maanden in beschouwing genomen na de laatste refertemaand van de inschakelingsuitkering (beleidsgroep) of de refertemaand van selectie (controlegroepen). Voor het bepalen van een eventuele inschrijving als werkzoekende in die periode, werd gebruik gemaakt van de gegevens uit de zogenaamde STAT92. Dit is de statistiek over de niet-werkende werkzoekenden die onder het beheer van de RVA de gegevens van VDAB, FOREM, Actiris en ADG m.b.t. IWZ samenbrengt. Men dient echter rekening te houden met mogelijke vertragingen bij de schrapping van vervallen IWZ in de gegevensflux van de gewestelijke diensten aan de RVA. Bijgevolg is er een zekere overschatting mogelijk van het aantal personen dat ingeschreven blijft als WZ na de uitstroom uit de inschakelingsuitkering.

4.3

Alternatieve benadering van de uitstroomrichtingen

Ten slotte vermelden wij nog de resultaten van een alternatieve methode die werd overwogen om de uitstroomrichtingen te bepalen. Hierbij werden dezelfde prioriteitsregels gehanteerd met betrekking tot het terugvinden van de socio-economische posities, maar de uitstroomrichting wordt toegekend aan de laatst bekende socio-economische positie van de opvolgingsperiode.

Hoewel die benadering een interessante alternatieve visie biedt op de vraagstukken rond de uitstroomrichting (bv. de veel hogere uitstroom naar inactiviteit zonder uitkering, vooral in de beleidsgroep maar ook in de controlegroepen), blijkt het moeilijk om een dergelijke momentopname te interpreteren of te rijmen met ander onderzoek naar de interacties tussen de diverse takken van het sociale vangnet. In de voorgaande publicatie veroorzaakte deze alternatieve methodologie bovendien een uitvergroting van de daar beschreven problematiek m.b.t. de opvolgingsperiode leefloon.⁸

Tabel 27

Overzicht van de laatst bekende socio-economische positie in de opvolgingsperiode per populatie

	Werk	Behoud van de uitkering	Ziekte	Ander RVA-statuut	Pensioen/Overlijden	Werkzoekend zonder uitkering	Niet-werkzoekend zonder uitkering	Totaal
Inschakelings-uitkeringen 2010	885	2 654	284	683	6	212	303	5 027
Werkloosheids-uitkeringen 2010	946	2 167	223	617	7	80	224	4 264
Werkloosheids-uitkeringen 2016	1 078	2 039	109	472	7	106	378	4 189
Beleidsgroep januari 2015	1 125	-	0	291	29	7 821	7 435	16 701
Beleidsgroep februari-december 2015	2 874	-	0	543	4	3 966	4 668	12 055
Totaal 2015	3 999	-	0	834	33	11 787	12 103	28 756
2016	3 070	-	222	54	3	2 231	2 168	7 748
Inschakelings-uitkeringen 2010	17,6%	52,8%	5,6%	13,6%	0,1%	4,2%	6,0%	100%
Werkloosheids-uitkeringen 2010	22,2%	50,8%	5,2%	14,5%	0,2%	1,9%	5,3%	100%
Werkloosheids-uitkeringen 2016	25,7%	48,7%	2,6%	11,3%	0,2%	2,5%	9,0%	100%
Beleidsgroep januari 2015	6,7%	-	0,0%	1,7%	0,2%	46,8%	44,5%	100%
Beleidsgroep februari-december 2015	23,8%	-	0,0%	4,5%	0,03%	32,9%	38,7%	100%
Totaal 2015	13,9%	-	0,0%	2,9%	0,1%	41,0%	42,1%	100%
2016	39,6%	-	2,9%	0,7%	0,04%	28,8%	28,0%	100%

⁸ NB: omwille van die problematiek zijn in deze weergave ook de betrokkenen met een leefloon als laatst bekende socio-economische positie bij het aantal werkzoekenden zonder uitkering gerekend.